

ANNAGÅRDEN WALDORFFÖRSKOLA
LIKABEHANDLINGSPLAN
OCH
PLAN MOT DISKRIMINERING OCH KRÄNKANDE BEHANDLING
2017-2018

Under läsåret 2017-2018 har vi särskilt fokus på följande mål ur Lpfö 98:
”Förskolan skall sträva efter att varje barn utvecklar förmåga att ta hänsyn till
och leva sig in i andra människors situation
samt vilja att hjälpa andra.”

Innehåll

Vision

Syfte

Lagar och styrdokument

Diskrimineringsgrunder

Kränkningar

Handlingsplan och genomförande

Främja och förebygga

Rutiner för att upptäcka, utreda, åtgärda och följa upp kränkande behandling

Kartläggning och nulägesanalys

Dokumentation

Utvärdering

Analys

Åtgärder att vidta

Så här arbetar vi mot kränkande beteende 2017-2018

Vision

På Annagården vill vi ha en tillåtande och god gemenskap som bär även i svåra situationer. Vi vill tillsammans skapa en trygghet som gör att alla, barn och vuxna, kan vara sig själva och finna utrymme för sina förslag och funderingar. I en trygg miljö kan även oro, undran och konflikter bli medel för utveckling och lärande. Genom att respektera individernas behov och förutsättningar och samtidigt skapa en empatisk gemenskap i gruppen vill vi förebygga diskriminering och kränkande behandling.

Syfte

Syftet med likabehandlingsplanen och Planen mot diskriminering och kränkande behandling är att visa hur vi aktivt skall främja likabehandling och förebygga samt motverka diskriminering och kränkande behandling.

Lagar och styrdokument

Barn och vuxnas rättigheter och skyldigheter i förskolan bygger på:

- Läroplan för förskolan, Lpfö 98/16
- FN:s konvention om barnets rättigheter
- Skollagen (1985:1100)
- Diskrimineringslagen (2008:567/2016)
- Socialtjänstlagen (14kap 1 §)
- Brottsbalken
- Arbetsmiljölagen och arbetsmiljöförordningen

Utdrag ur Skollagen, 6 Kap, § 10

Skyldighet att anmäla, utreda och vidta åtgärder mot kränkande behandling

10 § En lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till förskolechefen eller rektorn. En förskolechef eller rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Utdrag ur Lpfö 98 , rev 2016

Förskolan skall ta till vara och utveckla barnens förmåga till ansvarskänsla och social handlingsberedskap, så att solidaritet och tolerans tidigt grundläggs.

Förskolan skall uppmuntra och stärka barnens medkänsla och inlevelse i andra människors situation. Verksamheten skall präglas av omsorg om individens välbefinnande och utveckling. Inget barn skall i förskolan utsättas för diskriminering på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning hos någon anhörig eller funktionsnedsättning eller för annan kränkande behandling. Verksamheten skall syfta till att barnens förmåga till empati och omtanke om andra utvecklas, liksom öppenhet och respekt för skillnader i människors uppfattningar och levnadssätt. Barns behov av att på olika sätt få reflektera över och dela sina tankar om livsfrågor med andra skall stödjas.

Förskolan skall sträva efter att varje barn utvecklar

- öppenhet, respekt, solidaritet och ansvar,
- förmåga att ta hänsyn till och leva sig in i andra människors situation samt vilja att hjälpa andra,
- sin förmåga att upptäcka, reflektera över och ta ställning till olika etiska dilemman och livsfrågor i vardagen,
- förståelse för att alla människor har lika värde oberoende av social bakgrund och oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionsnedsättning, och
- respekt för allt levande och omsorg om sin närmiljö.

Förskollärare skall ansvara för

- att varje barn får sina behov respekterade och tillgodosedda och får uppleva sitt eget värde,
- att förskolan tillämpar ett demokratiskt arbetssätt där barnen aktivt deltar, och
- att det utvecklas normer för arbetet och samvaron i den egna barngruppen.

Arbetslaget skall

- visa respekt för individen och medverka till att det skapas ett demokratiskt klimat i förskolan, där samhörighet och ansvar kan utvecklas och där barnen får möjlighet att visa solidaritet,
- stimulera barnens samspel och hjälpa dem att bearbeta konflikter samt reda ut missförstånd, kompromissa och respektera varandra,
- lyfta fram och problematisera etiska dilemman och livsfrågor,
- göra barnen uppmärksamma på att människor kan ha olika attityder och värderingar som styr deras synpunkter och handlande, och
- samarbeta med hemmen när det gäller barnens fostran och med föräldrarna diskutera regler och förhållningssätt i förskolan

Diskrimineringsgrunder

Det finns sju diskrimineringsgrunder som omfattas av lagens diskrimineringsförbud:

- kön
- könsidentitet eller könsuttryck
- etnisk tillhörighet
- religion eller annan trosuppfattning
- funktionsnedsättning
- sexuell läggning
- ålder

Läs mer på <http://www.do.se/om-diskriminering/skyddade-diskrimineringsgrunder/>

Kränkningar

Kränkningar kan vara:

Fysiska i form av knuffar, slag, sparkar, bli spottad på, medveten förstörelse av det man byggt upp i leken

Verbal hot, hån, glåpord, elaka kommentarer, förtal

Psykosocial utfrysning, uteslutning, isolering, ryktesspridning

Negativt bemötande från vuxna gentemot barn, t ex negativa förväntningar eller brist på vilja att förstå barnets känslor eller situation

Främja och förebygga

Löpande. (Se även nedan, ”Så här arbetar vi mot diskriminering och kränkande beteende i vardagen, i planering, aktiviteter, bemötande, dokumentation och agerande”)

Vi vill skapa gemenskap och samhörighet för att motverka kränkningar och diskriminering. Barnen, och även de vuxna kring dem, skall känna att det är legitimt och bra att sätta ord på vad man känner. När man får bekräftelse på att ens känslor tas på allvar kan man även utveckla empati med andra.

Till vårt främjande och förebyggande arbete hör

- utvecklingssamtal med barn och föräldrar minst 1 gång/år
- Uppmuntra föräldrar att även däremellan boka samtal med pedagogerna för att informera, lyfta oro eller för att tillsammans finna goda strategier för att stödja barnen i deras utveckling
- Gemensamma fester under årets lopp, som vi förbereder och ser fram emot tillsammans: Mikaeli/Skördefest, Lyktfest (med föräldrarna), Adventsmys med grötfrukost (med föräldrarna), Lucia, Julfest, Nallekalas, Påskfest, Vårfest (fixa-i-trädgårdendag med föräldrarna) och Sommarfest (med föräldrarna).
- ”Så här vill vi ha det tillsammans på Annagården” – trivselsamtal som skapar ett samförstånd, snarare än skrivna regler. Barnen är delaktiga i funderandet och bärare av denna kultur.
- samverkan med föräldraföreningen kring arbetet med värdegrundsfrågor, inklusive denna plan, samt kring planering av aktiviteter som främjar gemenskapen familjer emellan
Organisations- och gruppnivå
 - Samtal i medarbetargruppen om hur vi kan möta varandra, stora och små, med glädje, intresse och förväntan. Fokus på det positiva, och på att se och stärka de empatiska handlingarna, även i det lilla.
 - Vårdnadshavare informeras om vår Likabehandlingsplan och Plan mot diskriminering och kränkande behandling via hemsidan, i info-brevet och på föräldramöten. Föräldraföreningen inkluderas i arbetet.
 - Gruppstorleken varierar genom att vi delar in barnen i mindre grupper delar av dagen. Personal finns alltid nära barnen i deras aktiviteter.

- Frågor runt inkludering och likvärdighet tas upp på personalmöten och studiedagar. I detta är reflektioner kring genus en viktig del. Dessa aspekter beaktas även vid planering av aktiviteter, gestaltning av miljön samt inköp av leksaker.

Rutiner för att upptäcka, åtgärda och följa upp diskriminering och kränkande behandling Löpande

Alla som arbetar på förskolan har ansvar:

- att agera och följa upp vid eventuella kränkningar eller diskriminering.
- att uppmärksamma och prata med de inblandade om det som hänt.

Rutiner vid incidenter barn emellan:

Ta reda på vad som hänt och hur det upplevts.

- Medarbetarna uppmärksammar det som hänt. Den som upplever sig ha blivit utsatt får uppmärksamhet och tröst och möjlighet att sätta ord på vad som hänt och hur det upplevt (detta kan även senare om barnet inte vill prata i stunden).
- Samtal ev kamrater/vuxna som sett vad som hänt.
- Samtal med den som verkar ha varit den som kränkt/diskriminerats. Ibland kan konflikten vara uttryck för en öppen eller latent frustration där även den kränkande kan känna sig kränkt, missförstådd eller utesluten. Ibland kan agerandet hänga samman med ett barns problematik, eller vara relaterat till trötthet, hunger eller överstimulans. I dessa samtal är det viktigt att lyfta hur man känt, hur den andre känt, att det är okej att känna men inte att t ex slå, och att visa barnet på vägar framåt – genom att visa på möjliga sätt att uttrycka sina känslor, genom att visa att man som vuxen vill stödja, och gärna genom att visa varandra att man vill att det ska vara bra. Detta kan ta längre tid. Det är bra om man kan organisera så att de barn som varit inblandade får göra någon gemensam aktivitet med vuxen, så att de känner att de kan lita på varandra och ha roligt tillsammans, innan de går hem för dagen.
- Om någon blivit slagen/skadad informeras alla berörda föräldrar samma dag. Det är upp till pedagogerna att bedöma om detta görs vid hämtning, eller om det är bättre att ringa eller be om tid för ett samtal.
- Om pedagogerna ser ett återkommande mönster hålls samtal med föräldrarna under planerade och trygga former. Vi undviker att ”rapportera” om negativa beteenden vid hämtning. Vid samtal är det även viktigt att vara tydlig med hur pedagogerna arbetar och hur föräldrar kan stödja. Föräldrar ska inte känna att de t ex måste förmana sina barn på hemvägen eller vid lämning på morgonen. I stället handlar det om att som vuxna mötas i att vi både behöver stoppa kränkande beteende och se det kränkande barnet och dess behov med en vilja att stödja och stärka det positiva.
- Händelser och samtal dokumenteras på blanketten: Ärendeblankett Likabehandling Ansvarig medarbetare informerar förskolechefen som tar ställning till ev utformande av handlingsplan och uppföljning.

När vuxna är inblandade i situationer som upplevs som kränkande sker all rapportering omgående till förskolechef som ansvarar för att ärendet utreds, huvudmannen informeras, plan uppställs och att företagshälsovården kontaktas vid behov.

Kartläggning och nulägesanalys

Löpande

I en särskild bok dokumenterar vi vardagsituationer, dels sådana vi upplevt som svåra, dels sådana där konflikter och starka känslor kunnat kanaliseras på ett bra sätt. Vi undviker att beskriva barn som problembärare, och ser i stället på processer och på våra egna möjligheter att förutse, förebygga och hantera svåra lägen. Vi antecknar även den oro/ilska/reflektioner föräldrar och barn ger uttryck för, såväl under utvecklingssamtal som under andra samtal. Även mail och enkäter ger viktig information och vad föräldrar behöver få information om

och involveras i på ett positivt sätt. Anteckningarna utgör underlag för reflektioner som vi utgår från när vi planerar verksamheten så att negativa situationer motverkas, samt för planering av föräldrasamtal.

Till grund för den pågående reflektionen ligger även dessa frågor, som tas upp regelbundet på kollegiemöten:

- Lekmönster - vad leker barnen inne/ute, finns det lekmönster utifrån kön som behöver brytas?
- Trygghet. - finns det ställen ute och inne där barnen är otrygga - finns det ställen ute och inne där vuxna inte har uppsikt? Hur är det t ex när vi går in och ut? Hur är det vi toalettbesök?
- Språkbruk - finns det en jargong bland barn, föräldrar eller anställda som är nedsättande eller respektlöst?
- Har vi tillfällen att ge vidare känslig information utan att barnen hör eller uppfattar oro i våra röstlägen?
- Ärendeblankett Likabehandling – fungerar blanketten? Vad har incidenterna handlat om? Kan vi se något mönster?
- Enkät svar – vad kan vi dra för slutsatser av resultaten? Behöver vi fördjupa vissa frågeställningar för att skapa goda samtal med föräldrar? Förbättra informationen?
- Utvärdering – av förra läsårets likabehandlingsplan.
- Kompetensutveckling – saknas någon kompetens? Ex. för att möta barn i behov av särskilt stöd. Vad har vi för förväntningar av stöd, information och utrymme för reflektion i relation till specialpedagog och förskolechef?

Utvärdering juni/augusti 2017

Under vårterminen 2017 har vi arbetat medvetet med att iaktta situationer i stället för att se barn som problembärare. För barn med utagerandeproblematik och barn som bär på ilska, frustration och trötthet har vi skapat tillfällen att i lugn och ro samarbeta med vuxen. Detta har stärkt de band som gör att barnen kan känna sig förstådda, och därmed lättare ta emot hjälp när de hamnar i svåra lägen. Det har varit svårt att tala konstruktivt och stödjande med föräldrar till barn, som andra barn blivit kränkta av eller känt rädsla inför. Det har även varit svårt att lyssna till föräldrars oro inför andra barns agerande, bejaka och bekräfta känslor och samtidigt inte utelämna andra familjer eller spä på en negativ förväntan. I slutet av terminen fick vi aktivt dela på vissa barn, genom att skapa olika aktiviteter som de kunde uppleva som positiva (hjälpa till i köket, fixa och greja, gå på promenad i liten grupp). Det har även varit svårt att veta hur vi, enligt planen ovan, skall tala med barn som ofta får höra att någon annan blir ledsen. Stor risk för att de känner sig oförstådda, inte vill prata och känner en olust som i sin tur gör att de har svårt att vara empatiska. Bäst har det fungerat när vi förebyggt genom att skapa positiva ”hjälpa till situationer” där barnet stärkt sin tillit till vuxna och där barnets insats för gruppen fått positiv feedback.

Analys juni/augusti 2017

Underlag: dokumentation, utvärdering

Vilka är resultaten av vårt arbete?

Hur gjorde vi? Vad bidrog?

Vi lärde oss mer om hur vi kan förutse och förebygga svåra situationer genom att stärka de utagerande barnen. Vi har vidgat barnens ”kamratkrets” genom att skapa nya konstellationer vid maten och i gruppaktiviteter.

Åtgärder att vidta juni/augusti 2017

Vad måste vi ändra? Vad är viktigt att behålla? Förbättringsåtgärder

Att tänka förebyggande, förutse svårigheter och planera för detta. Definiera våra tröskelsituationer (t ex att gå in och ut, att städa), och ser hur vi kan organisera dessa på ett annat vis. Att bygga tillit genom att skapa stunder för alla barn att själva eller i liten grupp vara med en vuxen och ”greja” – använda vardagssysslor till detta, som att duka fint, duka av, torka av borden, sopa, förbereda aktiviteter, förbereda fester. Vi kan även ev låta mindre grupper leka inne/ute, eller i olika rum.

Under detta år använder vi Ärendeblocken Likabehandling och sätter in dem i en pärm. Dels för att enkelt hålla förskolechef/huvudman informerade, dels för att se mönster vad gäller personer och utveckling över tid.

Vi håller frågorna i planen levande i samtal med föräldrar (utvecklingssamtal, andra samtal, föräldraföreningen, föräldramöten) och inkluderar även barnens tankar, idéer, upplevelser och förslag i arbetet. Utifrån dessa samtal kan planen komma att revideras under pågående läsår.

Så här arbetar vi mot diskriminering och kränkande beteende i vardagen, i planering, aktiviteter, bemötande, dokumentation, agerande och information:

• Under läsåret 2017-2018 har vi särskilt fokus på följande mål ur Lpfö 98:

”Förskolan skall sträva efter att varje barn utvecklar förmåga att ta hänsyn till och leva sig in i andra människors situation samt vilja att hjälpa andra.”

• I lek, sånger, berättelser och samtal lyfter vi upp känslor – hur man kan känna sig, hur man kan uttrycka vad man känner, och hur man kan förstå andras känslor.

• I aktiviteter och vardagssysslor skapar vi utrymme för att i tanke och handling göra det fint och roligt för andra, t ex genom att duka fint, hjälpa varandra att städa, fråga om andra vill delta i lek och spel, samt genom att helt enkelt ha roligt tillsammans och glädja oss över detta.

• I år lägger vi extra omsorg om att förbereda våra fester så att även själva förberedelserna stärker den gemensamma glädjen.

• Vi skapar utrymme för barn att enskilt eller i liten grupp samarbeta med vuxen i vardagsarbetet, för att förbereda/göra fint för hela gruppen.

• Under samtal i kollegiet (frågeställningar att hålla levande, se ovan, samt reflektioner utifrån anteckningar om situationer) identifierar vi ”tröskelsituationer” som vi kan undvika genom att ändra planering eller organisation, liksom situationer vi kan förebygga, t ex genom att arbeta med mindre grupper och utnyttja olika rum och aktiviteter för att minska stress och irritation hos barn och vuxna.

• I detta vill vi även skapa möjlighet för föräldrarna att vara med och bidra, för att öka gemenskapen föräldrar emellan, dock utan att kräva ett föräldraengagemang som kan bli till en börda. I praktiken kan detta vara att föräldrar hjälper till att göra fint inför fester, att olika grupper förbereder trädgårdsdagen och att föräldrarna deltar i trädgårdsarbetet. Vi tror att gemensamma uppgifter kan göra att man lär känna varandra på ett otvunget sätt, och därmed även kan stödja barnens gemenskap.

• Vi samråder, ev med specialpedagog, om hur vi kan skapa goda samtal med föräldrar till barn som andra barn känner oro inför, samt med föräldrar som utifrån oro för det egna barnet talar med varandra om andra barn och på ett negativt och icke-konstruktivt vis. Vi undersöker om det finns kompetensutveckling inom detta område.

• Vi använder Ärendeblocket Likabehandling för dokumentation. Nya blanketter sätts längst fram i pärmen.

• Vi sammanfattar arbetet i ett Årshjul och håller processen levande genom samtal på föräldramöten.

Annagården Waldorfförskola Alingsås Waldorfskoleförening

Kungsängsgatan 5/Box 408 441 28 Alingsås

<http://linneskolan.se/anna/> annagarden@linneskolan.se 0322-106 99

Ärendeblankett Likabehandling

Del A

Datum:

Ärende nummer (20XX:1):

Observation:

Redan vidtagna åtgärder:

Ärendeansvarig/ -a:

Del B

Samtalsdokumentation

Datum för samtal, deltagare, sammanfattning, vidtagna åtgärder under samtalsprocessen

Använd baksidan om mer plats behövs

Del C

Datum för bedömning:

Dokumentation finns på särskilt papper Ja Var? _____

Nej